

Årsrapport for Helgeland Museum sin avdeling i Velfjord

"Løssi Langnatt" i Langfjordhågstua på Minnetun, desember 2016. Foto: Unni Saus.

I 2016 har Helgeland Museums avdeling i Velfjord hatt en høy publikumsrettet aktivitet og vært et møtested i lokalsamfunnet. Avdelinga har også hatt økt samarbeidet med lag, foreninger, offentlige og private aktører.

For å vise spennet i det vi har tilbydd på formidlingssida og aktiviteter i året som gikk kan vi trekke fram arrangementer som juletreffest for godt voksne, ulike konserter, familiedagen på Minnetun med gamle leker for barna og demonstrasjoner av gammelt håndverk, foredrag innen samiske trommer og besøk av Marius Nergård Pettersen som viste bilder fra si bok om Lomsdal- og Visten Nasjonalpark/ Njaarken.

Vi har hatt flere vandreutstillinger i vårt nye lokale i Hommelstø og en anstendig sommersesong med åpent seks dager i uka ved to anlegg, og arrangementer både på Gamle Samvirkelaget og i de gamle bygningene på Minnetun utover høsten.

Vi har samarbeidet godt med lag og foreninger, offentlige og private aktører. Særlig ved arrangementer, men også i fellesprosjekter. Her kan vi nevne arbeidet med uteområdet ved vårt nye anlegg i Hommelstø. Her deltok avdelinga i en dugnad sammen med Hommelstø båtforening og Velfjord historielag på vårparten. Sommeren 2016 hadde vi et møte med Historielaget og kulturkonsulent i Brønnøy der vi blant annet pratet om mulighetene for samarbeid som kan gi museumsbyggets utside et løft. Et større bidrag fra Helgeland Museum i den sammenheng var å få murt opp stein og fylle på jordmasse rundt utstillingsdelen av bygningen. Dette vil i 2017 bli beplantet og er en vesentlig forskjønnelse som vil gi området ved kaia en større bruksverdi i lang tid framover. Det ble også lagt planer for å sette i stand fasadeveggen utvendig i 2017.

I juni hadde vi besøk av nær 200 cruiseturister fordelt på tre besøk. Disse ble avviklet ved hjelp av Velfjord historielag og andre frivillige. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra samarbeidspartnerne og fra

turistene selv, hvorav noen til og med ga oss førsteplassen blant utfluktene de hadde hatt så langt under sitt cruise.

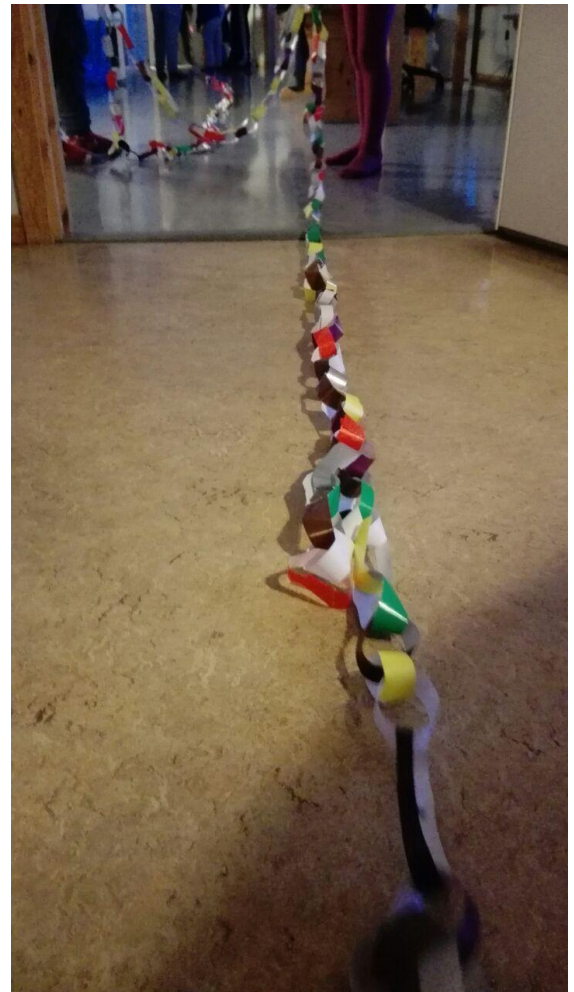
Pedagogisk virksomhet

Høsten 2016 tok vi imot flere skoleklasser og besøkte den lokale barnehagen. Til sammen og deltok litt over 100 barn på ulike aktiviteter ved våre to anlegg.

Her opplever vi en stor velvilje fra den lokale skolen og barnehagen, og høy interesse hos høystemte barn som besøker oss.

Pedagogisk virksomhet er et område museet ønsker å vokse på og vi vil i årene som kommer jobbe for å etablere faste årlige tilbud skape både faste årlige tilbud og mer enkeltvis tilbud til skolene i Brønnøy.

Foto: Barn i Klokkargården har lagd julelenke og pratet om gammel og ny type julepynt sammen med Helgeland Museum.

Året ble avsluttet med et svært populært arrangement i Langfjordhågstua på Minnetun på Strøm i ermet. Her deltok i alt 37 besøkende på markeringa av åpninga av den gamle juletida med fokus på folketro og tradisjoner. Etter et innledende foredrag i regi av Helgeland Museum delte de besøkende selv både egne minner og muntlig overførte historier. Denne kvelden hadde vi et alderspenn på over 70 år blant fortellerne. Vi fikk også stemningsfull julemusikk fra trekkspill som mange sang med til.

Både i 2015 og i 2016 har besøkstallene ved museet ligget godt over de foregående sju årene. Noe vi helt klart kan sette i sammenheng med de nye driftslokalene i Hommelstø som både inviterer til besøk og letter hverdagen i det øvrige museumsarbeidet.

Cruiseturister på Minnetun, juni 2016.

Økonomi:

Økonomisk har avdelinga praktisert en viss "tæring etter næring" i 2016. Det er altså gjort få store investeringer og utført få store vedlikeholdsprosjekter. Det har også vært benyttet forholdsvis små summer til foredragsholdere og lignende.

I og med at konstituert avdelingsleder har vært ute i permisjon, og det ikke er satt inn ekstrahjelp eller vikar i full stilling, har det også vært et underforbruk på personalutgifter. Dette kan nok ha vært et klokt valg, da det i årene framover kommer store satsinger ved museet som krever både arbeidskraft og penger. Herunder kommer oppføring av ny permanent utstilling i Hommelstø og vedlikehold av gamle bygninger som museet forvalter.

Disse oppgavene har det i hovedsak vært nødvendig å vente med i 2016, da avdelingsleder i stor grad var ute i permisjon, ny formidlingsleder tiltrådte og bygningsvernavdelingen var delvis ubemannet som følge av permisjon også der.

I 2016 har vi doblet billettsalget fra 2015. Dette er en særlig positiv utvikling, fordi dette genererer mer aktivitet som igjen gir mer inntekt og bidrar til at vi hele tiden kan gi bedre tilbud til publikum og samtidig får større mulighet til å gi arbeid til ungdom og andre også utenom sesong.

Avdelingen har et godt potensiale for mer inntekt. I dag er det særlig ved arrangementer og utleie avdelingen har inntekter. Disse er i dag nøkterne, men de gir likevel et innblikk i hva folk synes det er verdt å betale for, og ikke minst får avdelingsleder hele tiden erfaring i hvor arbeidstimer best brukes i et økonomisk perspektiv. Framover vil en bedre museumsbutikk og utstillinger også kunne gi mer innskudd i og utenom sesong.

Det store utstillingsrommet er i dag ubrukbart i enhver lydsammenheng på grunn av dårlig akustikk. Når dette rommet er ferdig vil det kunne huse større foredrag, konserter og framføringer. Dette vil kunne gi gode kulturopplevelser, så vel som inntekter for museet.

Den permanente utstillinga vil koste mye å sette opp, men det etterstrebes samtidig å gjøre den mest mulig "selvgående". Dette vil med andre ord skape en ny stabil inntekstkilde for museet. Utstillinga vil også bli et positivt element i lokalsamfunnet og for turistnæringen.

Dersom cruiseturismen vokser, vil denne være et område som kan gi økt inntekt for avdelinga i Velfjord. Det er også stor grunn til å gjøre oss synlig for andre aktører som tilbyr gruppereiser. Å ta i mot større grupper er imidlertid noe som per i dag krever mye planlegging og et stort mannskap. Når vi får opp den permanente utstillinga i Hommelstø vil vi også kunne gi et godt og vesentlig mindre arbeidskrevende tilbud her.

Ellers kan vi nevne at turistnæringa i Velfjord ser ut til å være voksende både innen opplevelser og overnatting. Dette er svært positivt for museet. Lomsdal-Visten Nasjonalpark med inngang fra Velfjord anses å være et natur- og kulturhistorisk område som i større grad kan bidra til økonomisk vekst både for museet og andre aktører lokalt.

Foto: Sommerfuglutstilling i utstillingsrommet i Gamle Samvirkelaget i Hommelstø.

Noen utfordringer i 2016:

I utgangspunktet har 2016 vært et uvanlig utfordrende år for Velfjord-avdelinga. Nåværende avdelingsleder var i hovedsak ute i fødselspermisjon og vikarsituasjonen utfordrende. Med det sagt har innsatsen fra ansatte, frivillige og samarbeidspartnere likevel gitt resultater som gjør at vi kan si at det også i 2016 har gått framover, spesielt med tanke på formidling, aktiviteter og samarbeid.

Avdelinga opplevde en del uforutsigbar motgang som var med på å bidra til at to områder peker seg ut som skadelidende i året som gikk. Bygningsvern og arbeidet med ny utstilling ble vanskelig å prioritere i ønsket målestokk. Medvirkende årsaker til dette var også utskiftning og permisjoner i de

aktuelle fagstabene i Helgeland Museum. Med det sagt har vesentlige reparasjoner i både tak- og bærekonstruksjoner på eldre bygg vært utført. Mindre forbedrende tiltak har også vært gjort og forarbeid utført. Når det gjelder permanent utstilling har det også blitt gjennomført møter og planlegging som er positivt for det videre arbeidet med utstillinga. Men vi er utålmodige, og skulle altså ønske at vi hadde kommet noe lengre i prosessen.

Vi kan ellers ta med at avdelingsleder er ny og behøver opplæring som naturligvis har vært vanskelig å få til all den tid hun har vært i permisjon. Dette, sammen med et nytt driftsbygg som også har sine startvansker før det vil fungere optimalt forklarer at ting går saktere nå enn det vil gjøre i framtida.

Med disse noe dystre ord om et vanskelig år er det på sin plass å understreke at vi ser framover med stor optimisme. I årene som kommer vil forholdene for ei god og kontinuerlig drift ligge langt bedre til rette, der fagstaben i Helgeland Museum har kommet på plass, og avdelingsleder lokalt er ansatt på permanent basis og det nye museumsbygget ferdigstilles utvendig og innvendig, med permanent utstilling og bedre forhold for framføringer. Det vil også bli enklere å planlegge prosjekter på kort og lang sikt med en fagstab og avdelingsleder tilbake i full drift.

Foto: Kaférommet i de nye lokalene i Hommelstø.

Bakgrunn for dagens status ved avdelinga:

Helgeland Museums avdeling i Velfjord står i en spesiell posisjon ved at store endringer for avdelinga har skjedd i samme tidsrom. Høsten 2014 flyttet avdelinga inn i et nyrenovert lokale i det Gamle Samvirkelaget i Hommelstø. Kort tid etterpå gikk den ene av de to som delte på avdelingslederstillinga av med pensjon. Den påfølgende høsten, ved inngangen til elgjakta for å være presis, fulgte den andre etter, og pensjonerte seg han også.

Han rakk da å jobbe sammen med sin etterkommer i tre-fire hektiske måneder der avvikling av den viktige sommersesongen og revidering av planer sto i fokus.

Etterkommeren, som i dag er avdelingsleder og undertegnende, gikk forholdsvis få dager senere ut i svangerskapspermisjon. Denne ble avviklet ved at hun jobbet en dag i uka fra desember og fram til

juni måned. I juni jobbet hun fulltid for å få sesongen 2016 på plass, før hun igjen tok full permisjon fram til 23. november.

Dette er et lokalt bakteppe som er verdt å kjenne til i forhold til den aktivitet og utvikling som har vært ved avdelingen i 2016.

Disse kontinuitetsmessige utfordringene til tross, har avdelinga klart å bevege seg framover på en slik måte at resultatene kan sies å være akseptable og gi et godt utgangspunkt for årene som kommer.

Hommelstø, 23. januar

Avdelingsleder i Velfjord,

Helle Nielsen Estensen.

Foto: Inngangspartiet til Helgeland Museums nye lokaler i Hommelstø. Bildet er tatt i juni 2016, med nysnekret påbygg av platten og duk på bordet. Noen få øyeblikk før en uforutsett regnskur..!